

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 80

Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesinin Tasdikinin Uygun Olduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komsiyonu Raporu (1/481)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1714/03269

27.4.1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 27.4.1984 tarihinde kararlaştırılan «Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesinin Tasdikinin Uygun Olduğu Hakkında Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ile sözleşme ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

GEREKÇE

Lâhey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanıp, 8 Mayıs 1962 tarihinde ülkemiz tarafından imzalanmış olan 5 Ekim 1961 tarihli «Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi» uluslararası alanda yaygın bir uygulamaya kavuşmuştur.

Onbeş maddeden ibaret olan bu sözleşme, bir Âkit Devletin ülkesinde düzenlenmiş olup da diğer bir Âkit Devletin ülkesinde kullanılacak olan resmî belgelerin diploması veya konsolosluk memurları tarafından tasdiki mecburiyetini kaldırmaktadır. Bununla beraber, bizzat diploması veya konsolosluk memurları tarafından düzenlenmiş belgelerle, ticaret veya gümrük muameleleriyle doğrudan doğruya ilgili olan belgeler Sözleşmenin tatbik alanı dışında kalmaktadır.

Sözleşmenin 2 nci maddesi gereğince kaldırılan tasdik keyfiyeti yabancı resmi belgelerdeki imzanın doğruluğunun, belgeleri imzalayan kişinin vasfının veya üzerindeki mühür veya damganın özelliğinin, belgelerin kullanıldığı ülkenin diploması veya konsolosluk memurları tarafından tespiti formalitesidir. Diploması ve konsolosluk memurlarından alınan bu görev, 6 ncı maddeye göre her Âkit Devlet tarafından belirlenmiş yetkili makamlara verilmektedir.

Çok sayıda işçi vatandaşımızın çalışmakta olduğu özellikle Federal Almanya, Avusturya, Belçika, Fransa, Hollanda, Norveç ve İsviçre gibi başlıca Avrupa ülkelerinin Sözleşmeye taraf bulunması, bu ülkelerdeki vatandaşlarımızın mahallî makamlardan sağladıkları belgeleri tasdik ettirmek için önce yetkili mahallî makama ve daha sonra konsolosluklarımıza götürmek yerine, doğrudan yetkili mahallî makama tasdik ettirmeleri hem zaman kaybını ve hem de lüzumsuz giderleri önleyecektir. Bu suretle, Sözleşme tasdik edildiğinde yurt dışındaki vatandaşlarımızın çok geniş bir bölümüne önemli kolaylıklar sağlanacaktır.

Sözleşmenin onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında Kanun Tasarısının 1 inci maddesi tasdikine da-irdir. 2 nci ve 3 üncü maddeleri ise, yürürlüğe girmesine ve yürütmeye ait hükümleri kapsamaktadır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/481

Karar No. : 7

6.6.1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 27.4.1984 tarihinde Yüce Meclise sevk edilen «Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesinin Tasdikinin Uygun Olduğu Hakkında Kanun Tasarısı», Komisyonumuzun 23.5.1984 tarihli 8 nolu toplantısında ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

Tasarının gerekçesinde de belirtildiği gibi onbeş maddeden ibaret olan bu sözleşme bir âkit devletin ülkesinde düzenlenmiş olup diğer bir âkit devletin ülkesinde kullanılacak olan resmî belgelerin diploması veya konsolosluk memurları tarafından tasdiki mecburiyetini kaldırmaktadır. Bu suretle yurt dışındaki vatandaşlarımızın zaman kaybı ve lüzumsuz giderleri önlenmiş olacaktır.

Gerek tasarının gerekçesinde arz ve izah olunan hususlar, gerekse temsilcilerin verdikleri tamamlayıcı bilgileri uygun mütalaa eden Komisyonumuz, tasarının tümünü kabul ettikten sonra maddelerin müzakeresine geçmiştir.

Bu arada, Hükümetimiz tarafından 8.5.1962 tarihinde imza edilen andlaşmanın aradan 22 yıl geçtikten sonra Meclisimizin tasdikine sunulması tenkit konusu edilmiş ve bundan böyle hükümetçe imzalanan andlaşmaların meclise zamanında sevk edilmesi temenniye şayan görülmüştür.

Tasarı maddeleri Hükümetçe belirtilen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan <i>Prof. Fethi Çelikbaş</i> Burdur	Başkanvekili <i>Mehmet Timur Çınar</i> Manisa	Sözcü <i>Bülent Akarcalı</i> İstanbul
Kâtip <i>Hasan Adnan Tutkun</i> Amasya	Üye <i>Neriman Elgin</i> Ankara	Üye <i>Ogan Soysal</i> Ankara
Üye <i>Faik Tarımcıoğlu</i> Bitlis	Üye <i>Kâmran İnan</i> Bitlis	Üye <i>Mustafa E. Ünlü</i> Bursa
Üye <i>Sabit Batumlu</i> İstanbul	Üye <i>Leyla Yeniyay Köseoğlu</i> İstanbul	Üye <i>Prof. A. Memduh Yaşa</i> İstanbul
Üye <i>Nuh Mehmet Kaşıkçı</i> Kayseri	Üye <i>Nihat Harmancı</i> Konya	Üye <i>Hacı Turan Öztürk</i> Nevşehir
Üye <i>Prof. Dr. Yılmaz Altuğ</i> Sivas	Üye <i>Ali Rifki Atasever</i> Tekirdağ	Üye <i>Selçuk Akıncı</i> Tekirdağ
Üye <i>Dr. Y. Ziya Kazancıoğlu</i> Trabzon	Üye <i>Dr. Cahit Karakaş</i> Zonguldak	Üye <i>İsa Vardal</i> Zonguldak
		İmzada Bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesinin Tasdikinin Uygun Olduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Lahey'de 5.10.1961 tarihinde imzaya açılan ve Hükümetimiz tarafından 8.5.1962 tarihinde imzalanan «Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi»nin tasdiki uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesinin Tasdikinin Uygun Olduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

27 . 4 . 1984

Başbakan
T. Özal

Devlet Bak. - Başbakan Yrd.
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı
S. N. Türel

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı Y.
K. Oksay

Devlet Bakanı
A. K. Alptemoçin

Adalet Bakanı
M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı
A. Tanrıyar

Dışişleri Bakanı
V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı
V. Arıkan

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı
M. V. Dinçerler

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yrd. Bakanı
M. Aydın

Ulaştırma Bakanı
V. Atasoy

Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanı
H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
C. Büyükbaş

Kültür ve Turizm Bakanı
M. M. Taşçıoğlu

YABANCI RESMÎ BELGELERİN ONAYLANMASI ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI SÖZLEŞMESİ

İşbu Sözleşmeyi imzalayan Devletler,

Yabancı resmî belgelerin diplomasi veya konsolosluk temsilciliklerince onaylanması zorunluluğunun kaldırılması isteği ile,

Bu konuda bir Sözleşme yapmayı kararlaştırmışlar ve aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır :

Madde : 1

İşbu Sözleşme Âkit Devletlerden birinin ülkesinde düzenlenmiş olup da diğer bir Âkit Devlet ülkesinde kullanılacak olan resmî belgelere uygulanır.

İşbu Sözleşmenin amaçları bakımından, aşağıdaki belgeler resmî belge sayılır :

a) Savcı, zabıt kâtibi veya adliye memuru tarafından verilmiş belgeler de dahil olmak üzere, Devletin bir yargı organına veya mahkemesine bağlı bir makam veya görevli memur tarafından düzenlenmiş olan belgeler,

b) İdarî belgeler,

c) Noter senetleri,

d) Kişilerce özel sıfatla imzalanmış belgeler üzerine konulmuş olup belgenin kaydının veya belirli bir tarihte mevcut olduğunun ve imzaların doğruluğunun resmî makam ve noterlerce onaylanması gibi resmî beyanlar.

Bununla birlikte, işbu Sözleşme :

a) Diploması veya konsolosluk memurları tarafından düzenlenmiş belgelerle,

b) Ticaret veya gümrük işlemleriyle doğrudan doğruya ilgili olan idarî belgelere,

Uygulanmaz.

Madde : 2

Âkit Devletlerden her biri, bu Sözleşmenin uygulama alanına giren ve kendi ülkesinde kullanılacak olan belgeleri onay işleminden başışık tutacaktır. Bu Sözleşmenin amaçları bakımından, onay işleminden, yalnız, belgenin kullanıldığı ülkenin diplomasi veya konsolosluk memurları tarafından belgedeki imzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin hangi sıfatla imzalandığının veya gerekirse üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teyidi işlemi anlaşılır.

Madde : 3

İmzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin sıfatının ve gerektiğinde, bu belge üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teyidi için zorunlu görülebilecek tek işlem 4 üncü maddede tanımlanan onay şerhinin belgenin verildiği Devlet yetkili makamınca bu belgeye konulmasından ibarettir.

Ancak, yukarıdaki fıkrada belirtilen işleme uyulması, gerek belgenin kullanıldığı ülkede yürürlükte bulunan yasa, yönetmelik veya uygulamalarla, gerekse iki veya daha çok Âkit Devlet arasındaki bir anlaşma ile böyle bir işlemin kaldırılmış, basitleştirilmiş veya onaydan tüm başışık tutulmuş olması hallerinde istenemez.

Madde : 4

3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen onay şerhi, bizzat belgenin veya buna eklenecek bir kâğıdın üzerine konulacaktır; bu şerh işbu Sözleşmeye ekli örneğe uygun olmalıdır.

Bununla birlikte, onay şerhi, bunu koyan makamın resmî dilinde yazılabilir. Bu onay şerhinde yer alan kayıtlar ikinci bir dilde de olabilir. Ancak, onay şerhinin, «Apostille Convention de La Haye du 5 Octobre 1961» başlığı Fransızca olarak belirtilmelidir.

Madde : 5

Onay şerhi, belgede imzası bulunan veya belgeyi getiren kişinin isteği üzerine verilir.

Usulüne uygun biçimde doldurulan onay şerhi, imzanın doğruluğunu, belgeyi imzalayan kişinin hangi sıfatla imzaladığını ve gerektiğinde, belge üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunu teyid eder. Onay şerhi üzerindeki imza, mühür veya damga her türlü doğrulama işleminden bağıstır.

Madde : 6

Her Âkit Devlet, 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasında öngörölen onay şerhini vermek üzere yetkili kılınan makamları belirleyecektir.

Her Âkit Devlet, bu görevlendirmeyi, onay veya katılma belgesini veya Sözleşmenin ülkesel kapsam bildirimini verirken Hollanda Dışışleri Bakanlığına bildirecektir.

Bu makamların görevlendirilmesinde yapılacak her değişiklikten Hollanda Dışışleri Bakanlığına ayrıca bilgi verilecektir.

Madde : 7

6 ncı madde uyarınca görevlendirilen makamlardan her biri verilen onay şerhlerinin kaydedileceği ve aşağıdaki bilgileri içeren bir kayıt defteri veya fiş endeksi tutmak zorundadır :

a). Onay şerhlerinin sıra numarası ve tarihi,

b) Resmî belgeyi imzalayan kişinin adı ve ne sıfatla imzaladığı veya, imzasız olan belgeler için, mühür veya damgayı koyan makamın belirtilmesi.

Onay şerhini vermiş olan makam ilgililerden herhangi birinin istemi üzerine şerh üzerinde gösterilen bilgilerin kayıt defteri veya fiş endeksindeki kayıtlara uygun olup olmadığını incelemekle yükümlüdür.

Madde : 8

İki veya daha çok Âkit Devlet arasında imza, mühür veya damganın onaylanmasını belirli formalitelere bağlı tutan hükümler içeren bir andlaşma, sözleşme veya anlaşma bulunduğu takdirde, işbu Sözleşme, ancak o hükümlerin 3 üncü ve 4 üncü maddelerde öngörölen formalitelerden daha katı olması halinde, söz konusu hükümlerin yerine geçer.

Madde : 9

Her Âkit Devlet, işbu Sözleşmede onay bağışıklığının öngördüğü hallerde kendi diplomasi veya konsolosluk memurlarınca onay işlemi yapılmamasını sağlamak üzere gerekli önlemleri alacaktır.

Madde : 10

İşbu Sözleşme, Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansının 9 uncu dönem toplantısında temsil edilen Devletler ile İrlanda, İzlanda, Liechtenstein ve Türkiye'nin imzasına açıktır.

Sözleşme onaylanacak ve onay belgeleri Hollanda Dışışleri Bakanlığına verilecektir.

Madde : 11

İşbu Sözleşme, 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasında öngörölen üçüncü onay belgesinin verilmesinden sonraki altmışıncı gün yürürlüğe girecektir.

Sözleşme, daha sonra onaylayan her imzacı Devlet için, onay belgesinin verilmesinden sonraki altmışıncı gün yürürlüğe girecektir.

Madde : 12

10 uncu maddede belirtilmeyen her Devlet, 11 inci maddenin 1 inci fıkrası gereğince yürürlüğe girmesinden sonra, işbu Sözleşmeye katılabilecektir. Katılma belgesi Hollanda Dışişleri Bakanlığına verilecektir.

Katılma, ancak Katılan Devlet ile bu katılmaya 15 inci maddenin (d) bendinde öngörülen bildirim alınmasından sonra altı ay içinde itirazda bulunmayan Âkit Devletler arasındaki ilişkiler bakımından geçerli olacaktır. Böyle bir itiraz, Hollanda Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

Sözleşme, katılan Devlet ile katılmaya itiraz etmeyen Devletler arasında, bir önceki fıkrada sözü edilen altı aylık sürenin bitiminden sonraki altmışıncı gün yürürlüğe girecektir.

Madde : 13

Her Devlet; imza, onay veya katılma sırasında işbu Sözleşmenin Uluslararası alanda temsil ettiği toprakların tümünde veya içlerinden birinde veya birçoğunda yürürlükte olacağını beyan edebilir. Bu bildirim Sözleşmenin anılan Devlet için, yürürlüğe girdiği anda geçerlik kazanacaktır.

Daha sonra bu nitelikteki her kapsam genişletme bildirimini Hollanda Dışişleri Bakanlığına verilecektir.

Kapsam genişletme bildirimini, Sözleşmeyi daha önce imzalamış ve onaylamış bir Devlet tarafından yapıldığında, Sözleşme, bu bildirimde belirtilen topraklar için 11 inci madde uyarınca yürürlüğe girecektir. Kapsam genişletme bildirimini, Sözleşmeye katılmış bir Devlet tarafından yapıldığında, Sözleşme bu bildirimde belirtilen topraklar için 12 nci madde hükümleri uyarınca yürürlüğe girecektir.

Madde : 14

İşbu Sözleşme; daha sonra onaylayan veya katılacak olan Devletler bakımından da, 11 inci maddenin 1 inci fıkrası uyarınca yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak, beş yıllık bir süre için yürürlükte kalacaktır.

Sözleşme, feshedilmedikçe her beş yılda bir kendiliğinden aynı süre ile yenilenmiş olacaktır.

Sözleşmenin feshi, beş yıllık sürenin bitiminden en az altı ay önce, Hollanda Dışişleri Bakanlığına bildirilecektir.

Fesih bildirimini Sözleşmenin uygulandığı ülkelerden bir bölümü ile de sınırlı tutulabilecektir.

Sözleşmenin feshi, yalnız böyle bir bildirimde bulunacak olan Devlet bakımından geçerlik taşıyacaktır. Sözleşme, öteki Âkit Devletler bakımından yürürlükte kalacaktır.

Madde : 15

Hollanda Dışişleri Bakanlığı, 10 uncu maddede belirtilen Devletler ile 12 nci madde hükümleri uyarınca Sözleşmeye sonradan katılacak olan Devletlere aşağıdaki hususları bildirecektir :

- a) 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında yer alan bildirimler,
- b) 10 uncu maddede belirtilen imza ve onaylar,
- c) 11 inci maddenin 1 inci fıkrası uyarınca işbu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih,
- d) 12 nci maddede belirtilen katılmalar ve itirazlar ile katılmaların geçerlik kazanacağı tarihler,
- e) 13 üncü maddede belirtilen kapsam genişletme bildirimleri ve bunların geçerlik kazanacağı tarihler,
- f) 14 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen fesih bildirimleri.

Yukarıdaki hükümlerin tanıtı olmak üzere, usulüne uygun olarak yetkili kılınan aşağıda imzası bulunan temsilciler, bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Lahey'de 5 Ekim 1961 günü aslı Hollanda Hükümeti arşivlerine konularak onaylı birer örneği, Lahey Uluslararası Özel Hukuk Konferansının 9. Dönem Toplantısına katılmış olan Devletlerden her biri ile İrlanda, İzlanda, Liechtenstein ve Türkiye'ye diplomatik yoldan iletilmek ve metinler arasında ayrılık halinde Fransızca metin temel alınmak üzere, Fransızca ve İngilizce olarak tek nüsha halinde düzenlenmiştir.

Sözleşmenin Eki
— Onay Şerhi Örneği —
(Apostille)

Onay Şerhi en az 9 cm. kenarlıklı kare biçiminde olacaktır.

ONAY ŞERHİ
(5 Ekim 1961 tarihli Lahey Sözleşmesi)

APOSTILLE
(Convention de La Haye du 5 Octobre 1961)

1. Üike TÜRKİYE - la TURQUIE.
İşbu resmî belge :
2. tarafından imzalanmıştır.
3. İmzalayanın sıfatıdır.
4.'nin mühür/damgasını taşımaktadır.

ONAYLAMA :

5. 'da
6. günü
7.
8. No. : ile onaylanmıştır.
9. Mühür/Damga 10. İmza :
.....

